

Tekoäly on jo täällä – entä opetuksessa?

EERO KITUNEN

Microsoftin kumppani Open AI julkaisi vuoden 2022 marraskuussa tekoäly ChatGPT:n. Kahdessa kuukaudessa sitä oli käyttänyt yli 100 miljoonaa ihmistä.

Kysyin ChatGPT:ltä, mitä hyötyä on historian opiskelusta. Se vastasi muun muassa, että historian opiskelu auttaa ymmärtämään maailman nykytilaa ja kulttuureja sekä kehittää kriittistä ajattelua ja vahvistaa omaa identiteettiä. Tämän kaiken voi helposti allekirjoittaa.

Perustason mitä- ja miksi-kysymyksiin tekoäly tarjoaa jo uskottavia vastauksia. Siksi tekoälyn uhat opetuksen näkökulmasta liittyvät esimerkiksi arvioinnin vaikeutumiseen. Muut kuin valvotuissa olosuhteissa tehdyt suoritukset ovat potentiaalisesti sen avulla kirjoitettuja. Apuun on mahdollista ottaa tekoälyn käytön paljastava ohjelma. Tällaisen ovat tehneet ainakin ChatGPT:n kehittäjät.

Jonkin aikaan ChatGPT:n jälkeen julkaistiin Historical Figures -sovellus, joka on historian ja yhteiskuntaopin opettajan kannalta kiinnostava. Sen avulla voi keskustella historiallisten tekoälyhenkilöiden kanssa. Historical Figures -sovellukselle on jo ehtinyt ilmaantunut kilpailijoita, esimerkiksi Hello History Chatbot ja Character AI.

Historical Figures -sovelluksen tekoälyhenkilöiden vastaukset ovat oman kokemukseni perusteella usein ympäröiväisiä ja epäuskottavia. Kysyin esimerkiksi tekoäly-Mannerheimilta, mitä hän ajattelee suomalaisista punaisista: *"Pidin niiden ideologiaa vaarallisena ja uskoin, että ne olisi pitänyt kieltää. Toisaalta pidin heidän työskentelystään suomalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ansiokkaana."* Pedagogisesti tällaisella vastauksella on kuitenkin arvoa lähdekriittisen tarkastelun näkökulmasta. Olisiko tämä todella voinut olla Mannerheimin vastaus? Tuskin 1920-luvulla, mutta mahdollisesti 1940-luvulla. Tarjoaako sovellus poliittisesti mahdollisimman kor-

rekteja vastauksia? Historical Figures -sovelluksen ohjelmoinut Sidhant Chadda on sanonut, että haluaa välttää vihapuheen levittämistä.

Jotta Historical Figures -sovellusta tai muuta sen kaltaista tekoälyä voi järkevästi hyödyntää, tarvitaan lähdekriittisiä taitoja. Tekoälyn käyttö historian ja yhteiskuntaopin opetuksessa voi tarjota niiden kehittämiseen uudenlaisia mahdollisuuksia. Se saattaa myös lisätä opetuksen elämyksellisyyttä. Ja koska tekoäly jo on osa työelämää monella alalla, on sen käyttöä syytä harjoitella kouluissa ja oppilaitoksissa.

Historian ja yhteiskuntaopin opettaja voi hyödyntää tekoälyä työssään muuallakin kuin luokkahuoneessa. Tekoälyn avulla voisi ehkä olla esimerkiksi mahdollisuus tehostaa oppituntien valmistelua. YouTubeissa on videoita, joiden avulla voi opetella tekemään opetusmateriaalia tekoälyä hyödyntäen.

P.S. Seuraa HYOL:a sosiaalisessa mediassa. Facebookin ja Twitterin lisäksi HYOL on nykyään myös Instagramissa. ■

Kirjoittaja on HYOL ry:n hallituksen puheenjohtaja.